

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.



Hirdetési díj:
Nagyobb terjedelmű és hosszabb
hirdetések alkalmával a leg-
alább 500 kr. évi díjért van kö-
telezve minden alkalommal.
Hirdetési díj a hirdetés megkezdésé-
től számított.
Hirdetési díj a hirdetés megkezdésé-
től számított.
Hirdetési díj a hirdetés megkezdésé-
től számított.

Közlönyi árak:
Helyben és postán küldés.
Egy évre 10 frt.—kr.
Fél évre 5 —
Negyed évre 2 — 50.
Nyolc szám 5 kr.
A lap szellemi részét illetően min-
den közzétételre: Nagy-hatvan-
száz, 1894. szám, Dussosky
kötet, — a szerkesztőségbe
melyre küldendő.

Nemzeti közszellem.

Nincs oly elveteműt fia e hazának, ki a legmélyebb megbotránkozást ne érezné keblében a brutális eljárás fölött, mit a közös hadseregben szolgáló aradi önkényes Joannovits irányában alkalmaznak egyedül csak azért, mert borozás közben jó kedvében a legdicsebb magyar: Kosuth Lajosért poharat üritett. Lapunkban el volt mondva, mint sanyargatják a derék, hazafias szellemű fiatal embert, mily arcaztalan módon vallatja az auditor s mily büntetést akarnak rá mérni.

Amikor ezt elolvastuk, eszünkbe jutott Ugron Gábornak aradi beszédeben fölhozott néhány példája, melyet Anglia történelméből idézett. Így többi közt Jekens Ferenc londoni polgar egy gyűlésen erős nyilatkozatot tevén a király önkénykedése ellen, börtönre vetetett s a bíróság által sanyargatott. Ép úgy, mint most nálunk Joannovits, a ki nem a király ellen kelt ki, csak Magyarország legnagyobb fiának egészségéért üritett poharat. S mit tett akkor az angol nemzet? Mint egy ember állott föl, mert nem azt tekintette, hogy egy emberről van itt szó, hanem az angol személyes szabadságának az ő vára és erőssége. S mit tesz a magyar nemzet, midőn egyik büntelen tagjával szemben oly gyalázatos önkényt gyakorolnak, amilyet csak Bach alatt a schwarzgebel rendszer legdurvább korszakában tehettek? Eolvassa, kissé morog, hogy senki se hallja, magában szidja a nemzetet s azzal vége az egész nemzet fölháborodásának.

Honnan e megfoghatatlan meghunyászkodás, e biraktürelm, hogy ily brutalitás ellen nem kerekedett föl mindjárt Joannovits befogatása után a nemzeti fölháborodás orkánya, mely megreszkettette volna a katonai önkény elbizakodott basait? Hiszen nem lenne szabad egy városi és megyei törvényhatóságnak sem létezni ez országban, mely a legereyesebben föl nem szólal ily alkotmányos jogainak mélyen sértés, megálázó s a magyar nemzeti önérzetet pilléngere állító merénylet ellen s első sorban a

sajtónak volna becsületbeli s hivatásos kötelessége, pártkülönbség nélkül, a katonai önkény részéről a nemzeti közszellem arcába vágott keztjűt fölvenni s oly megsemmisítő ítéletet mondani ez alkotmányellenes, vérg sértő s minden magyart megálázó csiny fölött, hogy eme bizonyos körök többé soha ne merészelnek a magyar érzés és közszellem ellen ily durva provokatívot intézni.

De hát van-e Magyarországon ilyen, a nemzeti jogot minden téren s irányban megvédeni kész erős közszellem?

A megdöbbentő válasz az: hogy nincs. A ki pedig azt hiszi, hogy ezt csak mi ellenzések állítjuk, fájdalmasan fogja belátni, hogy a veszedelmet már a kormányparton is észrevették, ha elolvassa György Endre országgy. képviselőnek a »Nemzet«-ben megjelent cikkét, melyben panaszkodik arról, hogy a »szóvinizmus vadjától való túlságos félelem miatt bizonyos közpolitika közöny leple lebeg felettünk.« Aztán keresi az okokat és így kiált föl a telivér mameluk:

»Sajnos, hogy ezen cél elérésénél az egyik leghatasosabb tényező, mely a nemzeti szellemnek valóságos melegágya más boldogabb országokban: a nemzeti hadsereget teljesen — vagy legalább nagy mérvben — nélkülözni vagyunk kénytelenek; de éppen azért még nagyobb mértékben kell kinaszalnunk a rendelkezésre álló tényezőket.« — Vegre panaszosan hozza föl, hogy nevelési rendszerünkben is vannak hiányok, »mert a szoros értelemben vett nemzeti diszciplinák iskoláinkban (ugy az alsókban, mint a felsőkben) elvannak hanyagolva.«

No hat ennél lesújtóbb kritikát mai kormányrendszerünkre, sőt egész újabb közjogi alakulásunkra ember nem mondhat. Mert ki az oka annak, hogy önlálló nemzeti hadseregünk nincs s hogy így a leghatasosabb tényező, a mely a nemzeti szellemnek valóságos melegágya — nélkülözünk kell?

Ki az oka annak, hogy az iskolák falai közül mindent kizártak, ami a nemzeti szellem élesztésére hat s a megrendszabályozott tanárok az ifjúságból konczeső hatat nevelnek?

Valjon nem a kormány, nem a »szabadelvű« többség oka-e annak, hogy a »közös« hadsereg rablánczával vagyunk Ausztria diadal-szekeréhez kötve? Nem közjogi alakulásunk folyománya-e, hogy nemzeti szellemünk fejlesztését szóvinizmusnak gunyolják s ifjeinket az osztrák-magyarországi egyedül üdvözítő tanuaival teszik idétlen hazafakká?!

Sir és jagat a mameluk, hogy pusztul a nemzeti szellem, de igent bölint, a mikor a közökt. miniszter germanizáló rendelkezést ad ki. Lármázik a mameluk s biztatja a nemzetet, hogy ne legyen kozmopolita — és helybenhagyólag intetet, midőn a magyar miniszteriumok az osztrákokkal németül érintkeznek.

Csoda-e, ha ez örökös meddő küzdelemben lohad a szívek hazafias lángja s a csüggedt emberek néma rezignációval hinn kezdik ádáz ellenségeink kárörvendő jóslásait?!

Ime odáig jutottunk a nemzeti közszellem elposványosodásában, hogy még a Joannovits esete sem képes fölírni a nemzetet gyáva lethargiájából. Sőt még azt is megérhetjük, hogy a független sajtó esetleges erősebb fölcsóválása alkalmából a szubvencionált »magyar« lapok még védelmére fognak kelni a fekete-sárga szellem Joannovitsal szemben követett eljárásának.

— Beltöldei hírek. A kismartoni kerület képviselője, Bolgar Ferenc választóhoz terjedelmesebb nyit levelet intézett, melyben a politikai helyzettel foglalkozik s abban elfoglalt álláspontját jelzi választóinak. — Dalmácia a helytartójának és katonai parancsnokának Blazekovics tábornagyról helybe Albori Jenő barót, a miskolci 15-ik gyaloghadosztály mostani parancsnokát nevezik ki. — Közjegyző közgyűlése. Pest-megye nagy közgyűlési termében az ország négyezer háromszáz községi és közigazgatásának vasárnap volt a közgyűlése. — Egy főispán nemet toaszítja. A csanádi püspök beiktatásáról írjak utólag a következő fölháborító mozzanatot: Az első pohárköszöntő a püspök mondotta. Eltette a pápát és királyunkat. E kosztó után a katonai zenekar a »Gott erhalte«-t játszotta. — Volt a püspöki köszöntőn kívül sok egyéb toaszt is. Olyan is, a melyik kellemetlenül, meg pedig igen kellemetlenül hatott. Heriendy József torontali főispán tuloyalításban nagyon is elhirtelenedte magát. A magyar főispán nemet nyelvea köszöntötte fel a ka-

tonaságot. A diszebeden jelen voltak közül igen sokan hangosan adtak kifejezést megbotránkozásuknak a főispán durva tapintatlansága fölött. Oly nagygyá lón a fölháborodás, hogy rögtön megbeszéltek többen: hogy a derek főispán e svarszeggel ténykedése az országgyűlésen interpelláció tárgyává tetessék. — Hármasszajubileum. A jövő évben lesz 50 éve annak, hogy Kun Bertalan miskolci ref. püspök mint lelkes működik, és 40 éve annak, hogy e tisztet a miskolci eklézsiában tölti s végül 25-ik éve annak, hogy püspökké választották. A tisztánimeni ev. ref. egyházkerület e hó 16-án tartott közgyűlésén egyhangulag és a legnagyobb lelkesedéssel elhatározta, hogy nagyérdemű püspökének a jövő évben megünnepli háromszajubileumát. Az ünnepe rendezésére az alsó borsodi egyházmegyéből bizottságot küldtek ki, melynek elnöke b. Vay Bela. — Gr. Apponyi és Szapáry. A féléhivatalos »O. E.« közli a következőket: A bécsi »Montagsrevue« egy közleménye szerint, mely a budapesti sajtó egy részében is megjelent, gróf Szapáry Gyula miniszterelnök Apponyi Albert gróffal N.-Váradon találkoznak, közöttük szóba került a kormánypart és mérsékelt ellenek fúziója. E közlemény, mint illetékes heyről értesítettek, teljesen alaptalan, mert tény ugyan, hogy a miniszterelnök és gr. Apponyi N.-Váradon találkoztak, de tény az is, hogy politikáról nem beszéltek.

— Az egri vérengzés. Mint Egerből jelentik, Horváth Béla alkaptány, a katonatisztiek áldozata, vaiaimivel jobban van, de föllábadásához nagy idő kell. Wessey ezredes segédtszije megjelent a sebestll lakásán és kifejezte a tisztikar részvétét, kijelentve egy szersmind, hogy a tisztikar sajnálja az esetet és szolidaritással nem vállal érte. — A törzstisztek az ezredessel együtt igen résztellik a történetek; a vérengzés elkövetői azonban kardesórtette járnak az utcákra. A katonai részről vezetett vizsgálat eddig azt derítette ki, hogy a vadalkozás kezdője Della Riva főhadnagy volt; a ki viszont azt állítja, hogy ő kénytelen volt kardot rántani, mert Horváth Béla, miután kidobták és visszajött, torkon ragadta őt. A polgári tanuk nem látták, hogy Horváth hozzá nyult volna valamelyik tiszthez; csak azt mondta, hogy gyáváság, a mit vele tetek, heten rohanva meg őt. A vérengzés részesei Della Riva főhadnagyon kívül Nugent báró Fischer, Blaha, Berghammer, Potocsnik hadnagyok és Denkovics tisztelhetes. Aradon a polgárság és a katonaság között eddigre valóságos példaszerv volt a viszony. — A katonaság szinte egybeforrott a polgári társadalommal, részt vevén annak mozgalmában. Kinos feltűnést kelt azonban, hogy mióta az egri véres eset híre elterjedt, a tisztikar egyszerre visszahúzódott a polgári társadalommal való érint-

A „DEBRECZENI“ TÁRSÁJA.

A nefelejs.

Írta: Z. Kallós Ilonka.

Kimeatem egyszer kedvenc helyemre, az erdő szelenei folydogáló patakhoz, leültem puha fűvel borított partjára, egy nagy tölgyfa alá, mely zöld sátrát vont fölém. Elnezetem a csendes csobogással tova futó patakot, néztem a benne visszaverődő fa lombokat s azok zöld fátylan keresztül tündöklő azurkek eget.

Andalító nemaság vett körül, — csend, melynek ezértele hangja van, edes álomba ringató zene, ez a talányos zizegés, susogás, mely a barsony fűvek ölekezéseiből, lombok rezgéséből s milliórd kis rovar zummögéséből támad.

Mi mindent fejez ez ki, panaszt, szenvedést, szerelmet, örömet. Micsoda elrejtett csodás világ ez, mely csak a mélyen figyelő előtt nyilatkozik meg.

Mily jó, mily edes kint a szabadban, a sziv megnyugszik, hogyha buja van, a lelek fölfelel a bánat föllege s az öröm, a boldogság menynei elragadtatással változik.

Lelekünk edes érzelmei hullámái ringatják ábrándozásra, mintha velvára róla minden salak, haragot, gyűlöletet nem érezünk, csak szeretetet, nagy, végtelen szeretetet az egész mindenség iránt s érezzük, hogy e minden felőlédő szeretet által hasonlókka lettünk Istenhez.

s a fű hegyihez érve csalódottan mászott vissza és mas fuvón kezdte meg sikertelen utazását. Megszantam s szegény, magabiztos törekvő bogárkat, egy vesszőt helyeztem a fű mellé, melyen a bogárka felfele igyekezett s csakugyan a fű hegyet elérve, folytatta útját a pálcikán s aztán felemeltem a vesszőt egész a falombjáig, melyet a bogárka csakhamar el is ért. Mily todog lehetett e kis bohó, azt híven, önérejeből jutott ily magasra.

Leültem előbbi helyemre s elmerengve néztem a körültem repkedő parányi, tarka pilléket, melyek megittasodva a virágok csököjéről, mámorosan csapongtak egyikről a másikra, mohón élvezve egy napos életök gyönyörét. A verőfényes legben apró kis legyek forogtak, keringtek, szédületes táncot járva. Mehecske röpkeidét szerelmes zummögéssel körül egy viragot, mely valomására bizalmasan tartta fel kelyhet s pár percz múlva ki van fosztva, kelyhenek mezeit elrabolta az önző mehecske.

Elnezetem aztán a nefelejsrel behintett patakpartot s egy eltaláltam, miért szeret a nefelejs patak mellett tenyészni? A fű körültem zizegett, a falevel susogott, mintha azt mondanák, — oh ha te megertenéd, mi elmondanék neked!

Mondjátok el, — mondjátok el, kértém őket. És csakugyan, mintha a halk susogásban volna némi rendszer, egyes szavakat hallok, majd tisztán, érthetően suttozták el a következő regét:

Volt egyszer egy szegény asszony, a ki oly nagyon szegény volt, hogy alig tudta a mindennapi kenyeret megszerezni. De ő azért gazdagnak érezte magát, mert volt egy drága kincse, meghalt férjének szerelmi záloga, egy szőke furtú kicsiny gyermeke, ki szép volt és kékszemű, mint edes anyja.

A kis fiú öt éves volt, erőteljes volt és életrelvő s anyja anyja, annyi szép reményt kötött hozzája, hogy majd ha nagyra neveli, mily jeles, derek ember lesz belőle, kit mindenki tisztel s kit ő büszkén mondhat magának. E szép remények közt elfeledte, mily nehéz sanyaru most élte. Ha kis fiát csokolgatta, nem ezerte a kimerültséget, melyet a súlyos munka okozott.

Egy napon szorgalmasan dolgozott kis házikója előtt, fiacskája vidáman szökdéscelt körülte, néha felezett munkájából s látva elenk szép gyermekét, szíveben tiszta gyönyör forrása fakadt.

Kicsi virágnak, edes angyalának nevezte s oda hívta, hogy megcsokolgassa rózsas arczcsokáját.

Virág! angyal! milyen hasonlat?

A virág oly hamar hervad s angyallá a meghalt kis gyermek lesz.

A házikó virágos réten állt, nem messze tőle gyors patak csörgedezett.

Az anyja bemett a házba, az alatt a magára maradt gyermek virágokat tepett, behallatszott anyjához kedvesen csengő hangja.

Anyám, jó anyám virágot szedek neked, sok sok virágot és te ugye szokszor csokolg meg érte? Igen, igen szolt ki az özvegy, elragadó szeretettel.

A kis fiú pillangót látott pihenni egy virágszirmon, felede lett a sok letarolt virág, szét szórta és a pillangóhoz futott, de a könnyeden tova röppent. A pillangó oly szép volt, a fiúcska birni óhajtott, futott tehát a légi vándor után. Az néha pihenőt tartott egy-egy virágra szálva, de ha a gyermek közelgett, tova röppent. Maga után csalogatta a gyermeket egész a patak partig, a kis fiú már félt, hogy a szép pille at száll a patakon s akkor az elveszett reá nézve.

De nem! — a pille megpihent egy fűzfa ágán, melynek törzse melyen a patak felé hajlott, lecsüggő ágait a habok csokolgatták. A fiúcska óvatosan végig lépdelt a fatörzshöz, már az ágak közé ért, már kinyújtá kis kezét a hímese pille után, midőn egyenestül vesztve, a patakba zuhant, a víz kavargóva csapott össze felette, szőke feje fel-felütődött a víz színéig, az ár ragadta magával s a kis fiú utban volt a mennyország felé, hogy angyallá legyen.

Anya látta mindezt, midőn észrevette, hogy fia a patak felé fut, lelelkészakadva rohant ki a házból s abban a percében ért a patakhoz, midőn az — összecsapott gyermeke felett.

Remes, elnyújtott sikoltás tört elő kebléből, mely végig rezgett a vidéken, mint fiát feltő orozslán-anya ordítása. Versenyi futott a patakka, követelte tőle fiát. Mind hiába, kis virága elhervadt, kis angyala elszállt. Kék szemének bőven onló könnyei a patak partjára hullottak.

Számára nem volt több öröm, fájdalmára nem volt vigasz, kis fiának halálát nem tudta elfeledni, nem is távozott el a patak partjáról, ott sírta ki utolsó könnyeit, ott röppent el leke utolsó sohájával.

A tiszta anyai szeretet, anyai fájdalomból eredt könnyek nyomán fakadtak a nefelejsnek. Olyan fájdalom sajtolta könnytől, melyre nincs vigasz, nincs feledés.

Azóta az emlékeztet virága a nefelejs, azóta tenyész a patak partján.

Az est hirnöke, hűvös szellő csapódott felem az erdőből, felriadtam elmerültségemből, tekintetem a nefelejsre keett: valjon csakugyan egy szerető anya könny özőséből támadtak azok, valjon hallottam én ezt a regét, vagy csak álmodtam, vagy csak képzeletem?

kezéstől. Az eset híre óta a katonatisztek nem láthatók a városban, sem a vendéglőkbe, sem a színházba nem mennek.

Külföldi hírek. Erzsébet királyné Algírba érkezett. — Merényi let a mexikói elnök ellen. New Yorkból írják, hogy Diaz mexikói elnök ellen merényletet követtek el e hó 11-én a nemzeti ünnep alkalmából. Az esti kivégzéseken Diaz megjelent az elnöki palota erkélyén s megjelent az a tömeg zajos eljénkel fogadta. Alig hangzottak el az elnököt vették puskalövés történt, melyek az elnököt cselbe. Az elnök azonban sértetlenül maradt. Allitól 14 embert elfogtak. — Merényi let a czár ellen. Oroszországból érkező jelentések szerint egy orosz vasútnak szept. 22-éről 23-ára virradó éjjel történt kislakása oly körülmények között ment végbe, hogy abból szinte bizonyossággal arra lehet következtetni, hogy a czár ellen merénylet volt tervezve; azon a napon ugyanis, a melyen a czárnak a petervári vörös vonalon kellett volna utaznia, ott talpát a siakre keresztbe fektettek. A tetteseket még eddig nem bírták kinyomozni. — A szerb képviselőválasztások. A választások eredménye most már az egész országban ismeretes. Megválasztott 17 liberális, 2 haladópartí, 113 radikális. Midőssze két új választás lesz. Garasánin megválasztott. — Köztársasági mozgalmak Portugáliában. Lisszaboni hírek szerint pénteken a királyi palota előtt ismét forradalmi tüntetés volt. A néptömeg egyre azt kiabálta: „Le a királlyal! Eljen a köztársaság!” Combruban a zavargások igen komoly jellegűek voltak, a rendőrség a tömeg közé lőtt és hat embert megsebesített. A zavargók visszalöttek és két rendőr súlyosan megsebesült. — Crispie és Ribot Vasárnap két külügyminiszter tehát figyelemreméltó nyilatkozatokat az általános politikai helyzetéről. Ribot francia külügyminiszter választói körében beszélt, Crispie olasz külügyminisztert és miniszterelnököt Nápolyban interviuolta egy francia lap munkatársa. Mindkét államferni erélyesen hangzottak a békeszándékait s kifejezte megnyugvását a jövő iránt.

Hajdúvármegye közgyűlése.

Második nap. — Debreczen, szept. 30. Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának őszi közgyűlése ma folytatólag. A tárgyalás iránt csekély érdeklődés mutatkozott. A központi tisztviselőknél kivül alig voltak néhányan jelen.

A tegnapi gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése után az 1891/92 ik évre készített utépi költségvetési költség-előirányzat tárgyalatott.

A kiadások következőleg állapítottak meg:

- 1. Személyi járandóságokra 1500 frt
2. Jutalmak s segélyekre 100
3. Hivatali s irodai költségekre 400
4. Úti átalányokra 1150
5. Fentartási s felügyeleti költségekre 7200
6. Úti szerek javítására 100
7. Fedauyag előállítására:
1891. évre 33230
1892. 34560
8. Hidak építésére és javítására:
1891. évre 7950
1892. 3200

E tételnél Léva y Márton kifogásolta, hogy H-Boszormény határán nem történik aránylag annyi építés, mint a mennyi közmunka váltástgot fizet. Szükségesnek tartaná, hogy egy a megye minden részéből összebi-

„Az aranyos.“

Elbeszélés. — Ford.: Publik Ernő. (Folytatás.) Vajjon micsoda titok?... Egy vasárnap — kora áprilisban — Bjarne nem jött haza pontosan a templomból. A leányok várták az ebéddel, s nagyon elkezdtek nyugtalankodni. Ugyanakkor valami nagy mozgalom támadt a községben. — Az amerikai láz tört ki. Az öbölben egy nagy hajó horgonyzott a ki-vándorlók számára. — Volt sirás-rivás, ki a fiát, ki a leányát siratta. Csak az öregeknek kellett itthon maradni, meghalni, hiszen úgy sincs más hátra számokra; mert a norvégiai csak gyermekeknek él, s bennük újra átéli életet, akinek legtöbb büszkesége abban áll, ha család fáját Szent Olsáig visszaviszi, s amelynek ágait ugyanazon alapon, a melyben azon fa gyökereket vert, a messze jövődöbe is kiterjedni remélheti. — Egyszer aztán elő nyugatról egy vihar, földre dönti a vén törzset; s letrött ágait szétszórja a világ négy tája felé. Az öreg Bjarne Blakstad, mint igazi ha-zafi, mindig elkecseregett ellensége volt a ki-vándorlónak, s így azt bitték a leányok, hogy azért maradt ki talán ma, hogy nebhány ká-ba-fejű legényt a haza iránti kötelességekre fi-gyelmeztessen, avagy, hogy egy nagyszájú ug-y-nököt mesterségtől eltiltsa. De már nyolczat ütött az óra, s az apa még sem jött. Az ej sötét és zivataros volt; az üvegablákon havas eső pergett s a kéme-nyekben súvöltött a szél. — Grimhold, a fia-talabbik leány, nyugtalanul futkázott ide s tova s csapkodta az ajtókat. — Brita egy söt-ét szegletben ült a falhoz lapulva. — Olykor-

vandó bizottság egyöntetűleg állapítsa meg a szükséges építési tervzetet. Uzonyi Pé-ter a hidakra fölvetett költségeket sokajla. Lé-va y Márton a hidakra fölvetett összes költsé-geket redukálna egy harmad-részre. — A kös-pán szavazást rendelvén el, a nagy többség elfogadta az eredeti tetteket.

9. Uttest tartozékainak fentartására:
1891 évre 800 frt.
1892 800 frt.
10. Új utak és hidak építése:
1891 évre 14.500 frt.
1892 19.500 frt.

Léva y Márton indítványozza, hogy az 1892-ik évi költségvetésből az ágótai hidra fölvet 3000 frt költség töröltessek. Szi na y Gyula azt indítványozza, hogy e tétel az ál-lam segély feltétele mellett szavaztassék meg. E tétel ezen indítvány elfogadásával együtt szavaztattak meg, — míg Léva y Márton in-dítványa elesett.

11. Helyi érdekű vasutak segélyezésére:
1891 évre 29 258 frt 35 kr
1892 29 258 frt 35 kr

12. Előre nem látható kiadásokra:
1891. évre 2200 frt
1892. 2200 "

13. Visszaérítendő tőkékre:
1891. évre 12400
1892 12400 "

A z ö s s z e s k i a d á s:
1891. évre: III.406 frt 01 kr
1892 III.408 frt 51 kr

A z ö s s z e s f e d e z e t:
1891. évre III.453 frt 74 kr
1892. III.456 frt 23 kr

A kezi napszám 50 krral, az igás nap-szám 2 frttal lesz megváltható

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának közönséi átirata a kir. táblának tervbe vitt szétosztása folytán egyik kir. táblának Debreczenben leendő elhelyezése iránt a képviselőházhoz intézett kérvényének hasonló szellemű felirattal lett támogatásért, továbbá az E. M. K. E. megkeresésére javára pótdó megzavazása végett: tudomásul vétetnek.

Zemleplén vármegye közönségének megkeresvényét a közigazgatás ál-lamosítása tárgyában a képv-iselőházhoz intézett feliratának pártolása végett — az állandó választmány egyszerűen tudomásul véteti javasolja, mivel — indokolása szerint — ma még nem tudható, hogy miként céloztatik a közigazgatás ál-lamosítása.

Szi na y Gyula az állandó választmány javaslatát a vármegye méltóságával megegyező-nek nem tartja. A választási jogot meg kell védelmezni; a választási jogot azon bizottság, mely azt eddig gyakorolta, önkényt nem ad-hatja ki a kezéből. Javasolja tehát, hogy ha-sonló szellemű feliratot intéz-tessék a képviselőházhoz.

Rásó Gyula alispán kijelenté, hogy a jelenlegi választási rendszert nem tartja jónak, mert az ifjú erők, miután jövőjüket biztosítva nem látják, vo-nakodnak megyei szolgálatba állani. A vajon ugy lehet segíteni, hogy a választási rendszert fentartassék ugyan, de a tisztviselők élet-fogytiglan választassanak, mely esetben a tisztviselők existenciájára bizto-sítva lenne. Most azonban még, míg a tör-venyjavaslat a képviselőház asztalára le nem tetetik, a részletekről nem lehet beszélni.

Ajánlja tehát az állandó választmány javas-latának elfogadását, melyet a tisztí-karból álló többség el is fo-gadott. Ezután kisebb érdekű ügyek: felebbe-

olykor, midőn a vihar erősen megrázta az ablaktáblákat, összerendezve szökött fel helye-ből, s azután csöndesen ismét visszatult. — Aggasztó sejtelmek gyötörték megzavart lel-két. Végre — az óra épp tízet ütött — vala-mi nesz támadt az előszobában.

Grimhold kiszaladt és kinyitotta az ajtót. Egy magas, mélyen meghajlott alak lépett be a szobába, kibén csak a ruháról ösmerték fel az atyát. — Kedves jó apuskám! — kiáltott a leányka és a nyakába borult. — Takaródj! — mormogá ő — és dur-ván eltaszítá magától a leányt. Azután pillan-tig mozdulatlanul állt, majd az asztal fele lépett s úgy belevetette magát egy rozszart karosszékre, hogy az majdnem összeroppant.

— Kényőke! térdeire támasztva, merev te-kintetét földre szegezve, ült a széken. — Kóczos, lucskos hajfürtű majdnem eltakarták arcát; ajkai körül a vonások naragos ránc-zokká fodorultak.

Időközönként fájdalmasan fel-felsóhajtott, mint valami halálos sebesült. Azután izgatot-tan körülpillantott a fel homályos szobában; majd hirtelen, mintha csak egy vipera marta volna meg, pattant fel ülőhelyéről, kika-pott egy tüzes úszkót a tűzhelyről, s azzal oda rohant a sötét szegletbe, oda, ahol Brita ült, megragadta a leány karját, s a lobogó úszkót arca elé tartá.

— Mondd, hogy én azt nem láttam! — ordítá böszülten. — Mondd, hogy hazugság, al-jas rágalom! Brita lassan felemelte szemeit és erősen reá szegezé tekintetét. — Nem igaz! nem igaz! — kiáltott az öreg — ók hazudnak, hazudnak a bitaugok!

(Folyt. köv.)

zések, községi szabályrendeletek, községi szá-madások és költségvetések tárgyalattak s a közgyűlés a deli órákban véget ért.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

»DEBRECZEN«

politikai, társadalmi és közgazdasági hírlapra.

Október—Deczemberre új negyedév kez-dődvén, felhívjuk azon t. olvasóinkat, kiknek megrendelése lejár, az előfizetés megújí-tására.

A „Debreczen“ megjelen naponkint pón-tek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak ugy helyben mint vidékre: Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr

Hirdetéseik a legutányabb árak mellett a kiadóhivatásban vétetnek fel.

Szives bizalommal felkérjük tehát a n. é. közönséget, hogy az előfizetési pénzeket hoz-zánk mielőbb beküldeni sziveskedjenek, ne-hogy a lap küldésében fennakadás történjék.

Előfizetéseik és hirdetéseik a lap részére Debreczen (főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház) Ku-tasi Imre nyomdájába küldendők. Helyben elő-fizethetni Telegdi K. Lajos ur könyvkereskedé-sében is.

A „DEBRECZEN“ kiadóhivatala.

HELYI HIREK.

* Az aradi vértanu-szobor leleplezési ünnepére Debreczenből keresk. akadémiának derek tanuló ifjúsága gyönyörű koszorút küld. Valóban örül a lelkiük, mikor oly szép jelet láthatják annak, hogy kereskedelmünk jó-vője majdan e lelkes magyar ifjak kezébe helyes letve. Kereskedelmi akadémiák ifjúsága önképző-körének jeles felügyelő tanára Dr. Szánthó Samuel buzdítására szép összeget gyűjtött a kegyelethes cselra, hogy a küldendő koszorú egy a küldőköz, mint a hazafias ünnephez méltó legyen. — A Zádor Lajos üzlete kirakataban látható, gyászfátyollal be-vont impozáns báborkoszoru e törekvésnek teljesen meg is felel. Az 5 m. hosszú, 28 cm. széles piros, nehéz damasztmoiré szalagon e felirat olvasható: „A Debreczeni Ke-reskedelmi Akadémia Ifjúsága — A Nemzet Vértanui Emlé-kének.“

* A depr. ev. ref. egyház presbyteri-uma vasárnap közgyűlésén számos fontos ügyet tárgyalt. A presbyterium még 1883 ban egyhangulag elfogadta elvileg a lelkeszi kar Emlékirat-ában kifejtett új szervezetét a 45.000 lelket számláló debreczeni egyházköz-ségnek. A részletes javaslat most elkészülve, tárgyalás és elfogadás végett kinyomtatva vasárnap terjesztett a presbyterium elé. A nagyfontosságú, messzekiható javaslat tárgya-lására okt. 19-ike kitűztetett és így azt az okt. 23-án kezdődő kerületi közgyűlés is tar-gyalhatja. Ezen elvileg már korábban elfoga-dott javaslat szerint az egyház közigazgatási tereu megszaporodott teendőinek munkafelosz-tas által leendő könnyítése, a lelkeszi gondo-zás lehetővé tetele, a szegény- és árvaügy felkarolása, a nepoktatás fejlesztése s ezek által a vallásos, erkölcsi élet áldásosabb ered-ménynek eszközlése végett kebeleben het-lelkeszi kört alakít az egyházi tör-vényekkel egyező elvek alpján, ugyanannyi rendes lelkeszettel és presbiteriummal. Bizto-sítottván az egyháznak féltékenyen őrzött egy-sege, ereje és nagysága: 1. Minden templom közös, a hiveknek tetszés szerint használható tulajdona; 2. minden lelkesz, főgondnok és presbiternek az összes tagok által választat-nak; 3. az anyakönyvek vezetése egységes marad; 4. minden vagyon egy pénztárban ke-zeltetik. A hatvan-, pétéria-, varga-, czegled-, csapó-utcai és ispotályi lelkeszi körökben egy-egy hatosztályú fiu- és leány elemi iskola, egy-egy kisdédová és egy-egy árvaház, a piaczutcai lelkeszi kör felügyelete alatt pedig egy központi hatosztályú elemi fiuiskola és egy felsőbb leányiskola létesítendő. Az egyháznak vagyonalan elaggott és nyomorék tagjai a hazakiuti és utcai köldülés megszüntetésével a közös szegényházban (ispotály) ápolandók. Menedékházak és népkonyhák megnyitása ese-tlen minden lelkeszi körben ökenyét vállalkozó kegyes asszonyokból oly egyesület alakítandó, mely az emberbaráti intézmények fentartását és gondozását lehetővé teszi. A parókialis ár-vaházak felállításra végett átveendő a város által kezelt, de a ref. egyházat illető negyed milliónyi „árvatartó alap“. A lelkeszi körök az egyházi törvény 34. §-a szerint egyházmegyébe alakulnak, a mi által a debreczeni egy-házközségnek önállósága és függetlensége a debreczeni egyházmegye fenható-ágától teljessé lesz. E szervezet keresztül-vitele régi köz-öbajt tőlt be.

* A baromfi kiállítás immár megnyitá-sához közeleg; a bejelentett állatok már cso-portonként érkeznek, s a holnapi nappal való szünleig mind beérkeznek és elhelyeztetnek. A kinek alkalmá volt látni a már beszállított áll-atoakat, az bizonyára csak eragadással be-szélhet a látottakról. Szébbnél szebb hazai és külföldi állatok, baromfiak, galambok és disz-madarak küldettek be. A megnyitás okt. 2-án pontban reggel 9. órákor leend, melyre a

meghívók már szétküldettek. Belépti-jegyek kaphatók: Szentkirályi és Kalenda, Főtözsde, Lőkovicz Arthur, Forgács Károly, Kasza-nyitzky Endre, Beke László, Mendelovits La-jos, Schwarz Benóné uró, Gereby Fülöp és Lőrinczák László urak üzletében, valamint a Margit fürdő vigadóban a pénztárnál. A be-lepti-jegy ára helyi vasuti térti jeggyel együtt 40 kr., vasuti jegy nélkül 30 kr. Ezen jegyek egyszersmind sorsjeggyel szolgálak, melyekkel diszes baromfiak, galambok és diszmadarak lesznek nyerhetők. A baromfi kiállítás napo-kint nyitva lesz reggeli 9-től este 9. óráig; este az állatok villany világítás mellett les-znek megtekinthetők.

* Ellenőrzési szemle A cs. és kir. 39. gya-lozred kerületi hadkiegészítő parancsnokság-gal egyetértőleg megállapított terv szerint az ellenőrzési szemle vasárnapunkban a cs. és kir. 39-dik gyalog ezredbeli katonákat illetőleg 1890. évi Október hó 7 és 8-án, az idegen ezredbeli katonákra Október hó 9 en és az idegen származású, de városunkban tartózkodó bármely fegyveremhez tartozó katonákra nézve Október 10. és 11-ken, a pótszemle végre 1890. évi Október hó 27. és 28 kán reggel 8 órákor a Csapó-utczai „Kovács“ lak-tányában fog megtartani. Miután az ellenő-rzési szemle megjeleni kötelezett katonák behívása az eddigi szokott móddól eltérőleg a felsőbb rendelések és a nyilvántartási utasi-tas 47-dik szakaszának 1-3-0 pontja értelmé-ben nem behívó-jegyek, hanem az általános és nyilvános hirdetmények kifüggesztése és ki-hirdetése által eszközöztetik, az ellenőrzési szemle minden, bármely fegyveremhez tar-tozó hadserőkből s tengerészeti, tartósan szabadságot s tartalékos katoná különbség nélkül arra, ha valjón az Debreczenben ille-tékes, vagy pedig városunkban csak ideglene sen tartózkodik, — katonai igazolványi köny-vecskéje elhozata mellett, a feut említett hely-en és időben, minden további idézés vagy felhívás bevárása nélkül az ellenőrzési szem-lére megjeleneni tartozik. Hogy pedig az ellen-őrzési szemle által mindeki foglaltságában a legrovidebb időig gátoltsassék, a megjelenésre következő sorrend állapítottat meg, agymint:

Az 1890 évi Október hó 7-ik napján az 1880, 1882, 1884. évbén sorozott tartalékosok és póttartalékosok. Az 1890. évi Október hó 8-ik napján az 1886, 1887, 1888 és 1889. évben sorozott tartalékosok és póttartalékosok. Az 1890. évi Október hó 9-ik napján az 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888 és 1889. évben sorozott debreczeni ille-tőségű, mas fegyveremhez tartozó huszár, tüz-zer, tengerész, szekerész és más csapatstészhez tartozó egyének és póttartalékosok. Az 1890. évi Október hó 10. és 11. Debreczenben tar-tozókó idegen származású bármely fegyver-emhez tartozó, cs. és kir. szabadságot és tartalékos katonák. Végre az 1890. évi Okto-ber hó 27. és 28-kán tartandó pótszemle minden, a főszemlén elmaradottak tartozandó-nak a fentebbi kitűzött helyen és órában ide-jekorán és pontosan megjeleni, még pe-dig ugy, hogy 27-diken a 39-dik gyalog, 28-dikán az idegen származású és idegen ezredbeliek szemléznek. Az ellenőrzési szemle megjeleni kötelezettenek azok, kik az 1890 ik évben tényleges szolgálatban állottak; továbbá kato-nai kiképzetésben vagy fegyvergyorlatban részt vettek. Ha a megjeleni kötelezetek közül valaki a pótszemlétől is elengedő ok nélkül elmaradna katonai feyyelmi bünte-tés alá fog vonatni. Debreczen, 1890. Szep-tember 12-en. A városi tánaács.

* Mikor lesznek a szüretök című helyi-hírünkbe tegnap tevédes csuszott be, ezért ma helyesen ismét közöljük. Szüreték tartataak október 1—2-án a csige, tözöz-kertekben, 2—3-án a homok, csapó és szecsényi kertek-ben, 3—4-én hatvan utczai, teglás és vén-kert-ben, 8—9-én a varga kertben 9-10-en a sesta és új kertben, 10—11-en a kütös kert-ben, 13—14-én a boldogfalvai kertben.

* Színház. Tegnap Follinus „Nánia“ című 3 felvonású népszínműve került színe-repszámú közönség előtt. Az előadás gördü-lekességű a rendezést dicserde, de a szerep-lőkön is egytől-egyig meglátszott, hogy buzgalommal játszottak. Ellinger Ilona (Náni), ki a debreczeni közönség régi kedvence, e szerepében is a töle megszokott ügyességgel játszott. Hibája csupán az volt, hogy az első felvonásban Náninak kedves egyszerűségét tal-ságos virgoncsággal helyettesítette, pedig amegy még jobban eleri cseljárt, mert k a d v e s b b lett volna. T a j k e r t i B e r t a (Róza), bár meglátszott szónokkal, hogy na-gyot haladt tavaly óta, e szerepében nem ért el hatást, mert nem volt elegendé eleve n ahhoz, hogy a fa'sui liba tudakos naivságot humorosá tettebbe volna. A n d o r f i (Sandor) a d e n d y - j o g á s a k i j e t p o m p á s a n e l t á l t a. M á t r a i Szilárd Péter szerepét teljesen el-jettette, mivel humoros szerepet humor nélkül játszani nem halás dolog. Jók voltak: L á s z i n é (Molnárné), H a d a i (Józi) és H e g y e s i (Szepli). (—sz.)

* Kutya helyett asszonyt lött. A homok-kert II. járásának Nagy József nevű pásztora ma reggel hét órákor járás-utját végezte, mi-ko-r figyelmeztették rá, hogy a szőlő között kutya jár. Az öreg pásztor felkutatja a kutyát s ráczélozott, mert az kiabálásaira nem ebl-bolt el onnan. Midőn fegyverét elsütötte, a ló-vés után fájdalom kiabálás hangzott fel a szőlő közül — a csdöz vletlenségéből az ott haladó öv. Kovácsnéi lőtte meg.

A szegény assz- 5—6 ólom srét- nál ápolás alá v- rendőrség megü-

* Obsit. A csató leveleiket kaphaják a Kö- ügyosztályal.

* Halálozta hírt, hogy Szék- kesz neje, szül- tiszteletr-melto — Temetése ma vaira!

* A nemze Krisztus születé- ki valaki. Ha eg- evet számtanki teszik, hogy A- tett, amelyben m- mulva egy fiúval pi. neve B. s h- B. nemzete 25- nyen kilehet sz- ik századuk Á- Nem kell eshet- lazadás, pestis, re- csejtés, h- tán a nemzedék- hanem ezen t- hagyai, mert va- keves, amely 30- A. meghalt 30- F. 175. G. 200- és L a tizedik 500 évig A usk- Tehát A nak, m- született, ma a-

* Az adozó vényhatóság leg- gokaak az 1891- igazoló választ- a folyó 1890. év- dő dó t i z e n ő. polgármesteri t- város székházar- netaian felebbez- lastmányhoz iu- tainál ugyanaz-

* Gyerme- magának mind- mert is ne leua- azt mondta: Az asszonyra vetett Misi, ha egy fa- hogyan osztod e- Magannak meg- adok. — Tanta- szatand, hogy t- ked. — Misi. A- a fáról.

* A rózsá Akarhany rózsá- alya van, egy- rózsaját szaporí- tudja, hogy dug- Ezek számára k- dot, mely csel- yet szaporita- kivesszük a föld- ságu gyökereit e- hosszú darabok- levő homokos a- hogy legalább 2- majdnem valame- keretű megfösz- kitjük, de nem n- sgait nem kurti- nem a végeit d- gyon h o m o k k- Minden hajtasa- mert lassankint- mulva szétoszt- legfőlebb 1—2- látszanak; a t-

* Debrecz- értesíteni a n. 2-ára hirtetett- sári napokra va- 12 e r e, vasár- kezbesített meg- 12 ere értelme — kik a megá- stiveire előjón- stive nem lett- egyi. titkárhoz- maknas készse, 1890. szept. 30-

* Ingatlan- vénysek, mint szept. 6—20-ig. Péter es neje l- rekes Péter és Janos ezmi né- dekozas címaz- zel es uje Jo- Janosné Nagy 600 forint. Ke- Juliánna veszik Juliánna varga- hart József és Kaufmann Em- oondó szánó- Irtrath Györg- Irtrert. Pósgó- es Tócsik I- rintéri.

* Helyre- tevedésből szp- 29 ke helyett.

A szegény asszonynak jobb czombjába furódott 5-6 ólom srét, mi erős vérzést okozott. Azonnal apólas alá vették; sebe nem veszélyes. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

* Obsit. Az 1877-es katonák végelbocsátó leveleiket (Obsit) mától kezdve megkapják a Komáromy-házban levő katonai ügyosztálynál.

* Halálozás. Résztvétel veszünk azon hirt, hogy Széll György báradi ev. ref. lelkész neje, szül. Beressy Borbála asszony, e tisztelgetélműt magyar matróza, elhunyt. — Temetése ma volt Bárádon. Beke halmvaira!

* A nemzedékek. Hányadik nemzedék él Krisztus születése óta a földön? ezt számította ki valaki. Ha egy átlagos számot s pedig 50 évet számítunk egy ember életre, s hozzá tesszük, hogy A. épen amaz esztendőben született, amelyben Krisztus s hogy A. 25 év múlva egy fiúval ajándékozott meg, kinek pl. neve B. s hogy 75 év után elhalt, aztán B. nemzete 25 év múlva C-t stb. igen könnyű kilehet számítani azt, hogy most a 19 ik században A-n-k hányadik a nemzedéke. Nem kell eshetőségeket venni, mint pl. háboru lázadás, pestis, kolera, vízráadás, vasuti szerencsétlenség, hajósülyedés stb. melyek folytán a nemzedékek rövidebb életet élnek át, hanem ezen eshetőségeket figyelmen kívül hagyjuk, mert van oly nemzedék is, bár igen kevés, amely kivétel kepez ezek alól. Tehát A. meghalt 50, B. 75, C. 100, D. 125, E. 150, F. 175, G. 200, H. 225, I. 250, K. 295, év után és L a tizedik nemzedék A után 300-ban. 500 évig A nek 18-ra megy a nemzedéke, ezerig 36, 150-ig 54, 1800-ig 64 és 1875-ig 67. Tehát A nek, mint aki Krisztussal egy évben született, ma a 68-ik nemzedéke él.

* Az adozók figyelme. A városi törvényhatóság leg több adót fizető bizottsági tagoknak az 1891. évre szóló nevjegyzéke az igazoló választmány által megállapítván: a folyó 1890. évi Október 1-ő napjával kezdődő tizenöt napos közzétételre a polgármesteri titkári hivatalnál kitétetett s a város székházára kifüggesztett, s az ellen a nettaláni felelősök az állandó bíráló választmányhoz utelve a polgármesteri hivatalnál ugyanazon idő alatt beadhatók.

* Gyermekek. I. Nini Emil bácsi, hiszen magának mind a két szeme megvan! — Hat mert is ne lenne, te kis bohó? — Mert mama azt mondta: Az az Emil már meg Célia kisasszonyra vetette a szemét. — II. Tanító. Misi, ha egy fa alatt három almát talál, hogyan osztod el a bogoskádokkal? — Misi. Magamnak megtartok kettőt, egyet pedig neki adok. — Tanító. Az nem helyes, ugy kell osztanod, hogy neki is anyai jusson, mint neked. — Misi. Akkor... még egyet verek le a faról.

* A rózsák szaporítása dugványokkal. Akarhán rózsakedvelő, kinek egy-egy rózsagyökere van, egyik vagy másik szép értékesebb rózsját szaporítani szeretne, azt tapasztalásból tudja, hogy dugványai nem szoktak megeredni. Ezek számára leírunk egy igen egyszerű módot, mely cselhez vezet. — A rózsát, melyet szaporítani akarunk, — öszszel kivesszük a földből, minden lúdtőliszár vastagságu gyökeret levágjuk a gyökeret 3-5 cm. hosszú darabokra aprítjuk, s napos helyen levő homokos ágyba sorba úgy beduggatjuk, hogy legalább 2 cm. földreteg takarja. Tavasszal majdaem valamennyi dugvány megered. A gyökereitől megfosztott anyát koronáját megtriktitjuk, de nem nyessük meg, illetőleg meghagyott ágait nem kurtítjuk meg, de hajtásának majdaem a vegeig ültető gödörbe állítjuk és nagyon homokos földdel betakarjuk. — Minden hajtásnak azonban külön kell állni, mert lassankint gyökereket ereszt s ket ev múlva szétosztható több részre. A hajtásoknak legfőbb 1-2 szemmel szabad a földből ki látszanok; a többit elvágjuk.

* Debreczeni dalegyet. Van szerencsém értesitem a n. e. közön eget, hogy az okt. hó 2-ára hirdettet dalestely — a szüreti és vásári napokra való tekintetből — a október 12-ére, vasnapra tetettet át, s így a már kezbesített megívókban jelzett meghívás okt. 12-ere értelmezendő. Ha esetleg egységeknek — kik a megívásra igényt tartanak s a dalestélyre eljönni óhajtanak, a meghívó kezbesítve nem lett volna, sziveskedjenek alólirt egy. titkárhoz fordulni ki, is ebbeli kívánalmaknak készséggel eleget teend. Debreczen, 1890. szept. 30. Krasznai Ferencz egyt. titká.

* Ingatlanok forgalma a deb. kir. törvényszék, mint teleknyvi hatóságnál f. évi szept. 6-20-ig. Hegedus György, Hegedus Peter és neje Kerekes Zsuzsanna veszik Kerekes Peter és tarse házat 400 frtert. Posta Janos veszi neje Bajik Eszter új földet ajándékozás czimán, 319 frt értékben. Molnar József és neje Jobbagy Eszter veszik özv. Zold Janosna Nagy Zsuzsanna ondodi szántóföldet 600 frtert. Kecskemeti Janos és neje Kovacs Julianna veszik Uszo Istvan és neje Kecskes Julianna vagtakerti szőlőjét 500 frtert. Menyhart József és neje Kallai Zsuzsanna veszik Kaufmann Emánuel és neje Weiszmann Eszter ondodi szántó földet 300 frtert. Gyöngyösi Saador és neje Jobbagy Zsuzsanna, veszik Horvath Györgyné Tarjani Eszter házat 2350 frtert. Poago Lajos veszi Tócsik Saador és Tócsik Imre vénkert szőlőjét 500 frtert.

* Holyreigazítás. Lapunk tegnapi száma tevédsébol szept. 28-káról volt keltezte szept. 29-ke helyett.

* Lövészet. A szept. hó 28-án tartott lövészet alkalmával díjat nyertek: legjobb mély lövéssel: Kovács Gyula 1 drb 2 frtos tallert, legjobb förlövészel: Veszer Istvan 1 drb 1 frtos tallert.

* Tűz H. Szoboszlón. H. Szoboszlón, vasárnap délen a belvárosban egy nagy ház és az udvaron levő sok takarmány kigyuladt. A lángok átcsaptak a szomszédos udvarháza is, de sikerült a tűz tovább harapozását meggátolni.

* Gyógyszerész gyakornokul 6 gyzáziomot jó sikerrel végzett ifju, kedvező feltételek mellett vétetik fel Zala-Egerszegen özv. Ungerné asszonynál.

* Közönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, barátok, kartársak, ismerősök kik felejtethetetlen jó anyám temetésén megjelentek s résztvételük szívdöm mély fájdalomt enyhíteni igyekeztek: fogadják legmélyebb köszönetemet. Testvéreim nevében is: Szabó Péter, ev. ref. tanító.

* Találtak egy bórzsáccot, melyben egy Wertheim-székrenyhez való kalcs van. Tulajdonosa átveheti a 2. ker. kapitányságnál.

Hazánk s a külföld.

— Rövid hírek. A h o l a i n e s b i r ó. Az augusztus havában Nemetszázhoz csatolt Helgolandban nincs bíróság. Erről megfellekezett a német kormány. Az angol bíróság természetesen megszüntette a működését aug. 9-ken. Új német bíróság pedig elmulasztott annak idején gondoskodni, így a sziget bíróság nélkül marad, míg a birodalmi gyűlés össze nem ül. — N a g y t ű z v e s z A m e r i k á b a n. A coloni tüzvészről érkezett újabb távirati jelentések szerint 150 épület pusztult el. A francia gőzhajós-társaság és a Pacific Mail Company kivételével valamennyi gőzhajózási társaság hivatalai, a part mentén a nagy kereskedőcégek irodái és vendégfogadók mind leégtek A kárt másfél millió dollárra becsülik. Maga a Panama-vassutársaság 100,000 dollárnyi kárt szenvedett. — H a l á l o z á s o k. Stevens Arthur műkritikus Brüsselben. — Poncaul Dion híres angol színes és színíró New Yorkban, — es dr. Grieben Hermann költő, a „Kölnische Ztg.” volt szerkesztője Kölnben elhunytak. — A német hadsereg köréből: Hamburgban e hó 24-én a 78. számú német ezred tizennyolcz tartalékosát, kik az engedelmességét megtagadták, egyenkint nyolcz évi várfogságra ítélték. A német hadseregben nem zékik el a paczkázást úgy, mint az angol szárazföldi csapatoknál. — F ő h e r c z e g e k m i n t a k a d e m i a i n o v e n d é k e k. A bécs-új helyi cs. és kir. katonai akadémiában ismét van az uralkodó család egyik tagja, mint hallgató, és pedig a toscanai nagyherceg harmadik fia: Peter Ióherczeg, ki az ideán vétettet fel, őcsce a II. évi tanfolyamba lépett József Saluator főherczegnek. A főherczegek a bánasádot illetőleg a többi n o v e n d é k e k k e l e g y e n l ő k; s csak is egy számukra átalakított törzstiszti lakásban laknak. — T i s z t i v i z s g á k C s e h o r s z á g b a n. A Narodni Listy is panaszkodik az egynéves önkényesi vizsgák kedvezőtlen eredménye miatt. A 75. sz. gyalogezrednél 28 jelölt közül 15 tette le a vizsgát, 9 megbukott, 4 visszalépett. A 102 gyalogezrednél 36 jelentkezett közül 22 tette a vizsgát, 11 bukott és 3 visszalépett. A kedvezőtlen eredmény főoka a német nyelv nem tudásában rejlik.

— Ellopott sziv. Bert Pál, Gambetta leghivebb barátja a nagy ferfu halálakor magához vette Gambetta szívet, egy értékes ezüst vázába helyezte és az egészet ládában zarva mindenüve magával vitte, s így akkor is aála volt midőn Tonkingban elhunyt. Bert Pál özvegye a ládikát magával hozta Franciaországba és csak evek múlva jutott eszébe azt felnyitni. Nagy volt remülése, mikor azt tapasztalta, hogy a szívet tartalmazó váza hiányzik. Valószínű, hogy a tolvaj az ezüst váza kedveert követte és a lopást Bertne jutalmat tűzött ki Gambetta szívének megtalálójára számára s ezt megis találták.

Muzsák.

— Munkácsy és az új országház. Szmercsányi Miklos dr. az orsz. képzőművészeti tarsulat titkára, a tarsulat választmányának e hó 23-án tartott ülésen felolvasta külföldi kiküldetéséről szóló érdekes jelentés. Az ebben elmondottakból minket leginkább érdekel az hogy M u n k á c s y v a l ó s z í n t l e g e g y n a g y s z a b á s u t ö r t e n e l m i t a r g y u k e p e t f o g f e s t e n i a z ú j o r s z á g h á z s z á m á r a. Várta és most is várja még a kedvező alkalmat, hogy Magyarország számára nagyobb szabásu művet alkotthasson. E kedvező alkalom, mint Smrecsányi dr. a legilletékesebb helyről értesült, nem fog sokáig késni s ha Munkácsy szándéka szerint e hó végével Budapestre érkezik, minden előfeltétel meg lesz arra, hogy történetünknek egyik fenyves lapját egy nagy festményvel megörökíthesse. Az új országház építésénél döntő körök elhatározták, hogy az országház díszesere szolgáló festményeket már most rendelik meg művészeinknek, hogy a szerkezet és díszítésén az építőmunkák és festő, a mű érdekében már most alkalmazkodhassanak egymáshoz. Biztosítottunk lehet tekinteni azt, hogy Munkácsyval itt időzesse alatt e megrendelés iránt végleges megállapodás fog létrejönni.

Törvényezék.

— A fámillios lútrinyeremény. A temesvári lottópörben a törvényezék f. hó 25-én tárgyalta az ügyész indítványát és a pótvizsgálat eredményéhez képest elhatározta, hogy

Püspökynét is vesztegetés miatt, a btk. 467. §-sa értelmében, és a 375., 376. és 377. §§-ok szerint minősülő bűnpártolás miatt vad alá helyezi. A vad alá helyezés a következő okmányilag beigazolt körülmények által indokoltatik: Sem Püspökyné, sem férje a végtárgyaláson Püspökyné családi nevére a takszékpenztárban elhelyezett pénzeket tulajdonokul elismerni nem akarták: de alighogy a tvszek az őszszegekre elrendelt zárlatot feloldozta, Püspökyné azonnal és egész nyiltan kérte a betétek kiadását. Azóta, noha tudja, hogy a kir. tábla a zárlatot ismét elrendelte, a penzt elrejtve tartja. Püspöky és neje konstatált vagyonuk becsületes szerzését még látszólag sem képesek igazolni. — Minden előadónak a határozat indokaiában okmányok és tanuvalomások által meggyőzoltatik; ellenben megdönthetetlenül esetről-esetre bebizonyítottatik hogy Püspöky és neje betéteiket mindenkor 5 vagy 10 nappal a Farkas féle terünyeremények után vitték a takarékpénztárba, és pedig két ezer, három ezer, sőt négy ezer frtot egyszerre. Okmányilag be van igazolva továbbá, hogy Farkas a tudvalevő tiz számar nem öltözve, hanem mindösszesen 4460 frtot és pedig csak öt temesvári huzásra tett, ezek közül háromszor nyert is, mind az őszszor Telkessy Margittal Temesváron volt, mind az őszszor a huzashoz rendelt árvafru elküldetett. Ugyancsak őszszor távolított el Grosman hivatalosolga szinte hihetetlen árnyék alatt, egyszer pl. színtepézetet vásároltatott Szobovics a huzás orájában. Szobovics anyósáról, kiról állítja, hogy pénzt ettől kapta, most már kétségtelenül bebizonyult, — hogy legaprókosabb krajczáros adósságok miatt folyton zaklattatott, ingói és családija hátra hagyásával telje-entönkrement állapotban eltűnt Szekesfehérvárról. — Maguk Szobovicsok a tanuk szerint köztudomásu nyomorban éltek s alig 20 forintot erő holmijukat folyton foglalták. Szobovics maga rongyosan járt. Mindez a Farkas fele teraók idején egyszerre megváltozott. Szobovics csak ugy szórt a penzt, henczege mondta: „Hja, okosnak kell lenni,” majd ismét: „Ami pénzforrásunk soha sem apad el.” A sötétokból kilencz vegyleg megvizsgáltatván, kitűnt, hogy a rovátka faszenpörrel vannak bekenve, ettől ered a sötét szín; a többi tokon ennek nyoma sincs. A fogva levő vádlottakra a vizsgálati fogságtovábbra is mentartatik.

Hőzsgazdaság.

— A szüret Magyarországon a hivatalosan közölt jelentések alapján sem lesz oly kedvező, mint tavaly volt, pedig már a múlt évben is sekegy mennyiségre rugott a végeredmény. Az idei termés ritka helyen fogja elégeituen a várakozást, többnyire gyenge közep s csak nehol lesz középszerű a hozam, helyenkint azonban egészen silány. A nyár elején szepeu mutatkozott szőlők telve voltak fürtökkel, jött azonban a hosszú ideig tartó nagy hőszeg, ezt követte a csapadék nélküli szárazság és forró déli szel: leperzselődött a növényzet s a szőlőbogyók is egymásután hullottak: csakhamar tudva lett, hogy a fürtök országszerzte megtrikultak s a szemek nem fejlődtek, az abnormis időjárásban aprók maradtak. A szárazságot tetézi még azon körülmény is, hogy a filoxera ez evben szokatlanul nagy mervben terjedt, a panaszok a rendesnél nagyobb mervetek öltöttek s lehet is a dolgban valami, mert általában tudva van, hogy férgeknek a szárazság és tiszta meleg időjárás kedvez, a szaporodás rohamosabb; bizonyosra vehetjük tehát, hogy a filoxera is jelentékenyen nagyobb mennyiségben mutatkozott, mint csak tavaly is. — Valóban elszomorító M a g y a r o r s z á g r a n e z v e, hogy mive lett nagyszabásu szőlőtenyészete, — a filoxera s ujabban a peronospora viticola is, — már az ország szőlőterületének 1/3-ad részét tönkre tettek, 1/2 ad része legalább is a tönkre menés szélén áll s legfeljebb 1/3-ad rész lehet az, a melyen még maics filoxera. — Magyarország valamikor, de nem is olyan régen, 1880-ban is, meg a negyedik helyre esett az europai bortermelő államok között s hogy ma már a hanyadik hely illeti meg: aligha lehetne megállapítani s legfeljebb csak úgy, ha biztos adataink volna az egészséges szőlők területét illetőleg. Sajnos bizony, hogy egész vidékeink, a hol azelőtt kitűnő borkat termeltek, veszendőben vannak, s uincsen kilátás arra, hogy ugyanazon vidékek valaha ismét bortermő vidékek lehessenek; mert ha egyszer a nep más növénytermelésre adja magát, nehez meggyőzni arról, hogy evék múlva megkísérlelheti területét újra beültetni veajyigekkel, alkalmazva természetesen a szénkévegezt. Ha már egyszer elpusztult a szőlő, bajos lesz létre hozni, ha csak nem közsegelylyel, hasonlót ahoz, a mit a filoxera elpusztított. De ha mar az országban mennyiségre néve nem is sikerült a termés, örömmel értesülünk több helyről, főleg legjobb bortermő vidékeinkről, hogy minőségileg kielégítőbb lesz a hozam a tavalyinál. Jó borra lehet kilátásunk és így kedvezőbb árakra is. A mostani borarak meglehetősen alacsonyak, nagyon örvendetes volna bortermelő gazdáinkra, ha a gyenge telve a jó árak folytán ki egyenlítődnék. Azt hisszük, hogy a borárak a gyenge szüreti kilátások miatt a mostaniaknál jóval kedvezőbbek lesznek; gyanítjuk pedig ezt azon okból, mert külföldi és osztrák borkereskedők éleken foglalkoznak a magyarországi szürettel s osztrák borkereskedők és ügynökeik kereszül-kasul bejártak már hazánkba, meg tudakolai az ideán várható ered-

ményt. Az illető kereskedők meggyőződhettek, hogy az országban lesz jó minőségü bor, de mennyiségre csak kevés és így minden valószínűség szerint a borok iránti kereslet a szokottnál élekenbb leend már az ősz folyamán is.

— Sertésvásár. A kőbányai sertéskeresek. csarnok távirata szept. 27. Az üzlet változatlan M. urasági öreg nehéz 43 1/2.—44. frtig m. uras fiatal nehéz 45.—46.— frtig, magy. urasági fiatal közép 46.—46.— frtig, magy. uras. fiatal könnyű 47.—48.— frtig, magy. ssertés nehéz —.—.— frtig, magy. ssertés! közép 44.—45.— frtig, magy. ssertés könnyű 46.—47.— frtig, szerb. átmeneti nehéz 44.—44 1/2. szerb. átmeneti közép 44.—45.— frtig, szerb. átmeneti könnyű 45.—46 1/2. frtig. Az árak hialalt sertéseknél páronkint 45 kgl. 4%-os levonással métermassánkiat értendők. Romániai és szerbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek, adattak el, a vevőknek páronkint 4 forint aranyban vám fejében megterítettik.

S e r t é s l é t s z á m: szept. 25-én volt készlet 151,731 darab, — szept. 26-án felhajtattott 2760 darab, — szept. 26-án elszállított 1510 drb. Maradt készletben 152,891 drb sertés.

Debr. színház.

Holnap, szerdán, 1890 október hó 1-én, páratlan bérletben:

Tücsök.

Főszerekesztő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Kiadó: Kutasi Imre.

611 sz.

1890.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § sa értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. járásbíróóság 8181. P. sz. végzése által Magyaros L. J. és Stein cég javára Kiss József debreczeni lakos ellen 500 frt tőke, ennek 1890. év april hó 20. napjától számítandó 6 % kamatai és eddig összesen 77 f. 50 kr perköltségkövetelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 330 frt — kr-ra becsült 5 drb deszka bódéből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 14686/1890. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a hortobágyon az ohatig a vasut mentén leendő eszközésére 1890-ik év okt. hó 13-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. § sa értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az árverésről ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. § ában megállapított feltételek szerint lesz kifuztetendő.

Kelt Debreczen, 1890. évi szept. hó 29. napján.

Sugár Gyula,

ki. bírósági végrehajtó.

Kunz József és Társa

BUDAPEST. DEBRECZEN. N. VARAD.

S z ó n y e g e k,

FÜGGÖNYÖK, BUTORKELMÉK,

ágy- és asztalterítők,

Flanelltakarók,

Paplanok, madráczok

és valódi

Jaeger alsó ruhakkal

dúsan felszerelt raktárunkat a n. érdemti közönség szives figyelmébe ajánljuk. 1.

A legnépszerűbb és a legelterjedtebb magyar napilap

X-ik évfolyam.

A legnépszerűbb és a legelterjedtebb magyar napilap

BUDAPESTI HIRLAP

szerkesztők és lap tulajdonosok:
Csukási József és Rákosi Jenő.

A „BUDAPESTI HIRLAP”-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét, minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzeti- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **magyarság!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak.

A „Budapesti Hirlap” politikai cikkeinek iránya, mint eddig, ugyezentul is mindenkor nemzeti és a pártérdekektől független. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közleleti felől távirati értesülésekkel látunk el rendszeresen. Mindezzel minden városban, sőt nagyobb községben bír a lap. „Budapesti Hirlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokozatban állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. A „Budapesti Hirlap” Tárcarovata a lapnak egyik erőssége és mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A **napirovatokat** kitünő zsurnalisták szerkesztik s e helyi értesüléseket ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap” helyet foglalhat minden család asztalán. A **közgazdasági rovatban** a magyar gazda, biatokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozásra szükséges. A **regénycsarnokban** csak kiváló írók legújabb műveit közli.

Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, félre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hirlap” kiadóhivatalának. IV. kerület. Kalap utca 16. szám.

HIRDETÉS.

Valamennyi az Első debreczeni magán kézizálog-kölcsön üzletben (főpiacz, Teleky-utca sarok) lejárt tárgyak 1. év október hó 14-én d. u. 2 órakor egy iparhatósági kiküldött jelenlétében a legtöbbet ígérőknek nyilvánosan fognak elárvereztetni.

Debreczen, 1890. szept. 30.
Katz Jakab,
 „első debreczeni magán kézi zálog-kölcsön üzlet” tulajdonosa.

Egészséges ivó

és jó
kazántápláló víz
 furas által majd mindenütt található.
 Több mint 125 ilyen kúterendezés készített.
 Prospektussal ingyen szolgálunk
Neukomm Bálint fia
 Verseczen.

FUCHS G.

első magyar tizedes és százas hid-mérleg gyár
 Budapest.

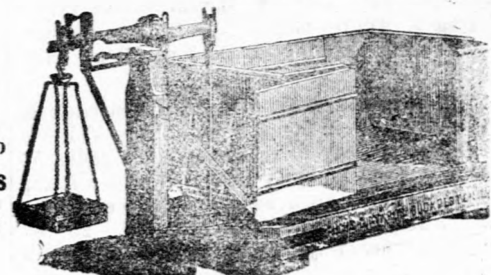
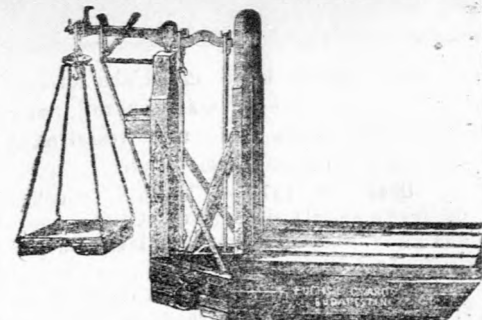
Gyár:

VI. Külső váci-ut 1700. sz.

Iroda és raktár:

VII. Károly-körut. 1. sz.

Ajánlja általánosan elismert legjobb és legtartósabb gyártmányu tizedes és százas sertés-, marha-, hid stb. mérlegeit



Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Szent-Királyi és Kalenda Debreczen.

Padlózatok számára:
 Keil Alajos
PADLÓZAT-FÉNYMÁZAT

Bécsből.

mint legkitünőbb mázó-szert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó, szép, fényes és tartós, — 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr.
 — 1 kis „ „ „ „ 68 „

Keil Alajos Bécsből.

Viaszk-kenőcsét

mint legjobb és leggyorsabb beeresztő-szert kemény padló számára, —
 Egy köcsög ára 60 kr.

legmelegebben ajánlja

Szent-Királyi és Kalenda,
 DEBRECZENBEN, a városháza épületében.

Megrendelések olyan helyekről, hol raktárak nincsenek, Alois Keil, Wien IV. Resselgasse 5. gyári raktárában intézendők. Egy 5 kilós csomag ára 6 frt o. é.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI

MUNKAK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE
 KÖNYV- és KÖNYOMDAJA
 Debreczenben, Főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház. — Ajánlja magát mindenféle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK
 gyors és pontos elkészítésére.

Elvállal: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott iveket,
ÉT-, BOR- és ÁRLAPOKAT; DISZMŰVEKET
 arany, ezüst és szinnyomatban;
díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközöltetnek.
 A papir gyári árban számítottatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN” cz. hírlapban legolcsóbban számítva közteszek.

KUTASI IMRE
 könyv- és könyomda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz

DISZOKLEVÉL 1874